

dat seama cît de superficială fusese impresia mea despre teatru, și m-am simțit destul de stînjinit.

Revenind la viața civilă, am început să mă ocup cu mai multă seriozitate de formarea unor cunoștințe cît mai sigure în privința artei teatrului. Am citit chiar și cîteva monografii de actori, sînt la al doilea volum din Istoria teatrului universal a lui Vito Pandolfi... Acum merg mult mai des la spectacole, și după o oarecare alegere. Nu mă înghesui la premiere; e și greu să obții bilete și nu-i de loc rentabil: poate fi un spectacol slab. Citesc cronicile, mai întreb pe unul, pe altul... Vorbind însă de „cultura mea teatrală”, mă gîndesc că aș putea fi ajutat foarte mult dacă aș avea posibilitatea de a participa la asemenea conferințe experimentale ca acelea care făcuseră cîndva, după cum mi s-a povestit, o epocă de glorie la Teatrul Național.

La Universitatea Populară, cursurile de teatru sînt cam amestecate, după părerea mea; cele de la televiziune, dîmpotrivă, foarte limpezi, bine orientate, dar trec prea repede peste momente foarte importante ale istoriei teatrului. Mie nu mi se pare greu de realizat de către fiecare teatru această propagare a problemelor artei teatrale în rîndul maselor de spectatori. Unii cred că se poate vorbi frumos și cu bibliografie numai despre clasici și autori confirmați de istoria artei. Eu cred că se poate discuta, de către un conferențiar inimos și bine pregătit, chiar și despre un autor debutant. Apreciindu-se însemnătatea textului scris de el, prezentîndu-i lucrarea, comentîndu-i tema și ramificațiile temei în dramaturgia contemporană, ni s-ar oferi și nouă, spectatorilor, jaloane mai sigure de înțelegere și apreciere.

În acest sens, cred că ar trebui ca acei ce fac programele de sală să fie și ei mai îndatoritori. Am citit caietele-program ale Teatrului Național. Le am acasă, cred, pe toate, și le păstrez ca pe cărțile cele mai dragi. Pe unele am chiar și autografe de la actori. În schimb, mi s-a întîmplat la Teatrul Mic și la Teatrul „Nottara” și la Teatrul „Bulandra” să primesc o simplă foaie cu distribuția și atît. E puțin și e păcat...

GHIȚĂ ION
cartonagist

UN PERSONAJ ADEVĂRAT: TOVARĂȘUL MEU DE MUNCĂ

— Nu am jucat teatru niciodată. Nici măcar n-am recitat. Nici chiar în școală. Din timiditate și îndărătnicie. Poate de aceea am avut cîndva revelația teatrului, care m-a captivat cu fascinanța sa poezie și m-a îmboldit să seriu. Teatrului îi datorez bucuria de a fi simțit acel val de iubire care se numește poezie. „Mi-ai luat inima și m-ai dus cu tine, / Și m-ai suit în vise și m-ai plimbat prin stele...” seriam atunci. Nici acum momentele mele de frenezie lirică nu au pierdut influența poeziei scenei.

— Așadar, mergeți la teatru pentru a regăsi climatul de poezie?

Măsurîndu-și cuvintele cu teama că nu exprimă exact sensul gîndurilor ei, Eugenia Matyas este mult mai aproape de imaginea standard a chimistului decît de aceea a poetului. Cu toate acestea, tehnicianul de la laboratorul uzinal este o poetă sensibilă și expresivă, care poartă în suflet și în vers

Părererea publicului •

amintirea laşului unde a urinat şcoala tehnică de chimie şi unde şi-a rupt palmele aplaudându-l pe Miluţă Gheorghiu în celebra sa Chiriţă.

— Merg la teatru pentru ritmul trepidant în care un spectacol trebuie să susţină o idee, un sentiment. Mie îmi plac piesele sentimentale, îl ador pe Sebastian, de pildă, şi regret că în dramaturgia românească de azi nu am întâlnit încă nici o scenă frumoasă de dragoste. După părerea mea, dragostea trebuie reflectată în ceea ce are ea mai înălţător şi nu în aspectele ei vulgare, cum se întâmplă adesea. O fi vorba — zic — de o modă, pentru că şi piesele selecţionate din repertoriul universal reflectă aceeaşi slăbiciune. Dacă îmi plac piesele sentimentale, asta nu înseamnă că-mi plac textele dulcele. Îmi place, de fapt, să admir pe scenă reflecţia a ceea ce admir şi în viaţă, frumoasele sentimente din sufletul tovarăşilor mei de muncă. Tocmai pentru că îi cunosc atât de bine, mi-e ciudă — uneori — că nu sînt dramaturg, că nu pot exprima într-o lucrare dramatică felul în care au abordat sau au rezolvat ei o problemă de muncă ori de viaţă. Sînt situaţii mult mai spectaculoase şi cu premise teatrale mai fertile decît ale unor piese din repertoriul curent. Dacă admir pentru ceva în plus, pe Baranga, este pentru că a creat tipuri adevărate, concludente, impunătoare prin caracteristicile lor. În ceea ce-i priveşte pe destul de mulţi alţi dramaturgi, vă mărturisesc că la premierile lor nu mă înscriu „din oficiu“ să cumpăr bilete, pentru că prea des m-a dezamăgit modalitatea lor de a reflecta viaţa.

— Sînteţi informată asupra proiectelor de repertoriu ale stagiunii care începe?

— Am citit că se repetă *Surorile Boga* la Naţional, în regia Soranei Coroamă (care mi-a rămas... datoră de la *Zadarnicele jocuri ale dragostei*), *Secunda 58*, la Giuleşti; *Jocul de-a vacanţa* cu Beligan; sper să am satisfacţiile pe care le aştept de mult. O seamă de alte titluri nu mă interesează. De ce? Pînă acum am avut destule dezamăgiri, aşteptînd premiere neonorate de teatre, încît...

★

— Aţi văzut *Alcor* şi *Mona* la Teatrul de Comedie?

— Nu.

— Cum se poate? Sebastian e autorul dumneavoastră preferat!

— Am avut norocul de a nu găsi bilete la premieră. Ulterior, mi-au alunecat ochii pe câteva cronici şi n-am mai regretat că n-am reuşit să văd spectacolul. Ba chiar, după cum vedeţi, *dimpotrivă*.

EUGENIA MATYAS
tehnician chimist
la laboratorul uzinal

MAI MULTE DRAMATIZĂRI ŞI RECITALURI DE POEZIE

N-am timp pentru teatru în măsura pe care aş dori-o. Noi, femeile, avem foarte puţină vreme pentru alte activităţi decît cele legate de casă şi de producţie pentru că, orice-aţi spune dumneavoastră, oricît de ocupaţi ar fi soţii noştri, nu sînt, ca bărbaţii, chiar atât de legaţi de un orar fără cruţare: orele de masă ale copiilor, orele de somn ale copiilor, orele de masă şi de odihnă şi de producţie şi de... meci ale soţilor... Nu mă plîng decît atunci cînd mi-e ciudă că n-am reuşit

să văd un spectacol de teatru pe care mi se pare că l-a văzut toată lumea în afară de mine.

În condițiile unui program atât de încărcat, mersul la teatru este o veritabilă sărbătoare, ca nunțile și ca botezurile... Și atunci vreau să mă destind, să văd un spectacol unde să rid mult ori unde să plîng, fermecată de ceea ce văd pe scenă. Altminteri, mă resemnez să urmăresc, cel mai adesea, teatrul care se difuzează la televiziune și la radio. Cred, de altfel, că nu există emisiuni în care să nu existe o mică scenetă, și chiar și în emisiunile științifice. Dramatizarea are darul de a explica lucrurile mai pe înțelesul tuturor. De aceea ar trebui să se dea mai mare importanță dramatizărilor. Ceea ce se făcuse cîndva cu Baltagul de Mihail Sadoveanu, s-ar putea face și cu alte mari opere ale literaturii noastre. Sper, de pildă, să văd cît mai curînd dramatizarea pe care o anunța cineva după romanul Craii de Curtea Veche. Nu vreau ca să se facă dramatizări școlărești, care să secătuiască personajele cărților bune, și să-i „ajute” pe copii să fie... leneși, dîndu-le spectacolul în locul cărții. Artă teatrului poate extrage cu mult folos ceea ce este mai arzător, mai puternic, în cărți, și, fără să se transforme teatrele în biblioteci vorbite, se pot da multe și bune dramatizări. Teatrul „Nottara” a avut asemenea inițiative care i-au reușit.

Mai dorește ceva de la oamenii teatrului: multe și frumoase recitaluri de poezie, pe diferite teme. Cu o piesă simplă de decor, cu câteva reflectoare, cu cîțiva actori, asemenea serbări ale poeziei ar fi foarte binevenite, nu numai pe scenele teatrelor, ci și pe estrade, în parcuri... la noi, în sala de festivități a întreprinderii. Sint atât de rare aceste recitaluri și e atât de firav îndemnul profesorilor, încît copiii nu mai recită versuri...

V-aș ruga: cit mai multă poezie! Piesele cu bandiți și cu rele, lăsați-le! După cite am eu pe cap, tracasări și necazuri și griji, vreau să cred că teatrul e o poiană cu flori, o rezervație cum e Poiana Narciselor și vreau să-mi fie adevărită această nădejde...

MARIA TENIE
cartonagistă

FUNCȚIA SOCIALĂ ȘI EFICIENȚA TEATRULUI

A fost o mare mîndrie pentru noi, ori de cite ori aflam despre un succes înregistrat de trupele de teatru românești peste hotare. Și am avut des asemenea prilejuri de a ne mîndri. Dar, mi se pare mie, aceste succese aduc în discuție și un aspect mai puțin „festiv”: ele au fost înregistrate mai ales cu piese ale unor mari autori dramaticei universali, și aproape de loc cu piese românești. La Moscova, marele spectacol al turneului Nationalului a fost *Revizorul* de Gogol, la Veneția *Bădăranii* de Goldoni, tot în Italia *Regele Lear*, la Paris *Troilus* și *Cresida* și *Rinocerul*, pe alte scene au trium-